



A Határon Túli Magyarok Titkárságának sajtószemléje

2023. május 15.

A HTMT HÍREI

„Ezer szállal kapcsolódni” – Külső Tagok Fóruma az MTA 196. közgyűlésén

„A Magyar Tudományos Akadémia ezer szállal kötődik a határon túli tudományossághoz” – mondta köszöntőjében Freund Tamás az MTA 196. közgyűlésének keretében megrendezett Külső Tagok Fórumán. Az ünnepségen átadták a határon túli magyar tudományos élet képviselőinek odaitélt díjakat, külső tagok tudományos előadásai hangzottak el, és fórumbeszélgetést tartottak az Akadémia és a külső tagok szorosabb együttműködésének jövőjéről. [...] Az elnöki köszöntőt az Arany János-díjak átadása követte. Az Arany János-díjnak olyan külhoni magyar tudósok, kutatók elismerése a célja, akik egész szakmai életük során jelentős munkásságot végeztek (Életműdíj), akik valamilyen kiemelkedő tudományos eredményt értek el (Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény Díj), vagy fiatal kutatóként nyújtottak jelentős teljesítményt (Fiatal Kutatói Díj)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Kárpátaljai főiskola szociális támogatási programjának segítésére gyűjt az Akadémia

Az elhúzódó ukrajnai háborúra való tekintettel a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola szociális támogatási programjának megsegítése a célja a Magyar Tudományos Akadémia 2023. évi jótékonysági gyűjtésének. A 2022. évi gyűjtés után az Akadémia ezzel is szeretné kifejezni szolidaritását az orosz–ukrán háború legközelebbi érintettjeivel. [...] Az Akadémia 2023. évi jótékonysági gyűjtéséhez csatlakozva adományait az alábbi számlaszámra juttathatja el...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

További három évig Freund Tamás a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Az MTA 196. közgyűlésének keddi napján nagy többséggel ismét Freund Tamás neurobiológust választotta a Közgyűlés az Akadémia elnökévé. Freund Tamás mellett újabb hároméves vezetői megbízatást kapott a főtítkárs, Kollár László Péter építőmérnök és Erdei Anna immunológus, főtítkárhelyettes is...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Videó: The 7th AMAT Conference - Az Amerikai Magyar Akadémikusok Társaságának 7. konferenciája

Az Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága New York-ban tartotta éves konferenciáját. A rendezvénynek Magyarország Főkonzulátusa adott otthont...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Sikeresen lezajlott a pécsi Diaszpóra2023 – Határtalan közösségek c. tudományos konferencia

Diaszpóra 2023 – Határtalan közösségek címmel a Pécsi Tudományegyetem Diaszpóra Projekt Hálózata és a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Területi Bizottsága háromnapos nemzetközi és diszciplínaközi tudományos konferenciát rendezett az MTA PAB pécsi székházában 2023. május 4-6. között. A jelenléti és online formában, magyar és angol nyelven zajló rendezvényen több mint 70 tudományos előadás hangzott el 87 kutató eredményeit bemutató, párhuzamos szekciókban. [...] Vajdaságból Csányi Erzsébet irodalomtudós, egyetemi tanár, az újvidéki székhelyű Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnöke lépett fel Vajdaság mint élő modell című előadásával. Értekezésében rámutatott arra, hogy a vajdasági magyar identitás egyik meghatározó jegye a huszadik század második felében alakult ki, amikor a nyugati szabad szellemi áramlatok jugoszláv közvetítéssel Vajdaságot egy különleges művészi alkotóterepé alakították, minek eredményei az összmagyar kulturális térben is előremutató teljesítményekhez segítettek a vajdasági magyar írókat...” Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)

Még lehet jelentkezni a Délvidékért ösztöndíjra

A Délvidékért Kiss Alapítvány ösztöndíjpályázatot ír ki délvidéki magyar kutatók magyarországi kutatóhelyeken végzendő tudományos munkájának támogatására. [...] A pályázatot még 2023. május 17. 14 óráig az Akadémiai Adattárhoz kapcsolt Délvidékért pályázati rendszeren keresztül lehet benyújtani az alábbi linken...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Leidemann Sylvia, Barokk zenei gyűjtemények Magyarországon

Szeretettel meghívjuk a kedves érdeklődőket a Domus Café rendezvényére, a Domus 'Collegium Hungaricum'-ban megvalósuló: Leidemann Sylvia, csembaló művész, karnagy, zenekutató, az MTA köztestületének külső tagja, Barokk zenei gyűjtemények Magyarországon. (Sopron – Győr – Pannonhalma) könyvbemutatójára. Időpont: 2023. május 25., csütörtök, 17:00...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

ETDK: Az idej legnépszerűbb szekció az informatika

A korábbi évek átlagának megfelelő tudományos dolgozatot küldtek be az egyetemi hallgatók az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) huszonhatodik kiadására – közölte ma a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) részéről László Petra. Soós Anna, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) rektor helyettese kifejtette: erdélyi sajátosság, hogy diákszervezet a rendezvény főszervezője, a tudományos diákköri konferenciákat rendszerint a felsőfokú oktatási intézmények hozzák tető alá. [...] Megtudtuk: BBTE diákjai körülbelül 60, a Sapientia EMTE és más egyetemek hallgatói mintegy 40 százalékos arányban vesznek részt a tudományos megmérettetésen. [...] A BBTE egyes karai eldöntötték: a diák szakdolgozata nem lehet tízes, amennyiben az egyetemi hallgató nem vett részt vele valamelyik tudományos diákköri konferencián, például az ETDK-n – jegyezte meg a BBTE rektor helyettese...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Jelentős többséggel elfogadta a közoktatási törvény tervezetét a képviselőház

Első házként elfogadta szerdán a képviselőház a közoktatási törvény tervezetét. A legfontosabb módosítások a líceumi felvételit, a fegyelmi vétséget elkövető diákok szankcionálását érintik, továbbá a humán osztályban tanulók érettségizhetnek vallásból, a tanárképző líceumok pedig folytathatják a tanítók képzését, sorolta az Edupedu.ro oktatási szakportál. A törvénytervezetről döntő házként a szenátus szavaz majd. Közben a tanügyi szakszervezetek Bukarestben béremelésért vonultak utcára. [...] A kisebbségi oktatást érintő rendelkezések egyebek közt kiterjednek arra, hogy a minisztériumnak külön országos programot kell indítania a román nyelv oktatására vonatkozóan a kisebbségek számára. Ez magában foglalja a korszerű kiegészítő és digitális anyagok elkészítését, román nyelvű táborok, cserediákprogramok megszervezését egyaránt. [...] Meghekkelték az oktatási minisztérium oldalát, a támadók az oktatási rendszer csapnivaló minősége ellen tiltakoznak...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Bányavíz-szennyezés történt a Beszterce folyón

A Neamţ megyei hatóságok gyanúja szerint bányavíz szennyezés történhetett Beszterce folyón, ezért szombat este RO-Alert figyelmeztetést küldtek több érintett település lakóinak is – írja a News.ro. A Neamţ megyei vízgazdálkodási hatóság illetékesei a Borca községhez tartozó Lunca településre is elmentek mintát venni és ellenőrzéseket végezni. [...] A szivárgás mértéke 30 liter másodpercenként...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Kolozsvári bíróság: Románul tanuljon a vegyes házasságban született gyerek

A kolozsvári bíróság hétfőn hozott elnöki rendeletében elutasította annak a magyar nemzetiségű anyának a kérését, aki peres úton szeretne volna elérni, hogy a román apától született kisgyereket magyar tannyelvű előkészítő osztályba íráthassa...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

A magyar nyelv napjai Sepsiszentgyörgyön

A szó hatalmára és erejére, a nyilvánosan felszólalók és a hallgatóság felelősségére, a magyar nyelv jelentőségére, anyanyelvünk megőrzésének felelősségteljes feladatára hívták fel a figyelmet péntek délután az evangélikus templomban az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége (AESZ) tavaszi rendezvénye megnyitóján részt vevő szakemberek. A hét végén ismét Sepsiszentgyörgy adott otthont A Magyar Nyelv Napjai című vándorrendezvénynek, mely keretében átadták a Sütő András Nyelvörzés Díjat és a Tüzes Bálint-díjat, a Puskás Tivadar Szakközépiskolában pedig megtartották a Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő országos döntőjét. [...] Péntek János, az MTA külső tagja, az AESZ elnöke megnyitóbeszédében jelezte, a szövetség immár több mint három évtizede működik...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Huszonévesek a munkában: Fontosabb a megfelelő környezet, mint a stabilitás

Milyen okokból mondanak fel a Z generáció tagjai? Mi a fontosabb számukra: a munkahelyi stabilitás vagy a megfelelő környezet? Inkább kockázatot vállalnak és felmondanak, ha valamivel nem elégedetlenek, vagy éveket maradnak, akkor is, ha nem érzik jól magukat? Egyebek mellett ezeket a kérdéseket boncolgattuk Veres Valér szociológussal, az MTA külső köztestületének tagjával, a

kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) oktatójával. [...] Ennek következtében az emberek nem tudnak hosszú távra tervezni, és inkább válogatnak, továbbállnak, ha egy adott munkahelyen nem érzik jól magukat. Ezért szokták azt mondani, hogy a Z generációnak több elvárása és igénye van...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: A magyar felelősséget nem lehet megkerülni sem a zsidó, sem a roma holokausztnál

Az észak-erdélyi zsidóság gettósítása és deportálása 1944. május 16. és június 9. között történt. A térség mintegy 164 000 zsidó származású lakosa közül 131 639-et vasúton az auschwitz koncentrációs táborba szállítottak. Gidó Attila az észak-erdélyi zsidókat érő atrocitások kutatása közben szembesült azzal, hogy az itt élő romákról alig készült átfogó kutatás. A rendelkezésére álló dokumentumok alapján azt kezdte el vizsgálni, hogy a két népcsoport elleni gyűlöletbeszéd, hogy kezdett uralkodóvá válni az észak-erdélyi visszacsatolás után. [...] A történeteknek erdélyi és romániai vonatkozásai is vannak, ezeket jártuk körbe Gidó Attila történésszel...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Bemutatták Kolozsváron B. Kovács András Kiskorúak a halállistán című könyvét

Bemutatták Kolozsváron B. Kovács András Kiskorúak a halállistán című könyvét. A kötet az 1944-ben, Dél-Erdélyből elhurcolt 68 kiskorú, magyar fiatal történetét mutatja be Szén Lenke visszaemlékezései alapján, aki egyike volt az erőszakkal elvitt gyerekeknek. A történetről, magáról a főhősről a könyv szerzője és Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház püspöke beszélgetett csütörtök este, a Vallásszabadság Házában. A könyvbemutatóval egybekötött filmvetítés egyben tisztelgés és emlékezés a könyv főszereplője, Szén Lenke előtt, aki a napokban hunyt el, 97 évesen. [...] 1940-től 1944-ig Románia és Magyarország között az úgynevezett kölcsönös retorziók rendszere állt fent...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Itt az újabb Erdély-könyv: Senkiháza Vida Gábortól

Tompa Andrea második világháborúban kezdődő kolozsvári regénye után máris itt az újabb irodalmi csemege: Vida Gábor erdélyi lektúrja, a Senkiháza. 1936 nyarán fiatal mérnök érkezik Bukarestből az erdélyi kisvárosba, hogy megnézze a legkisebb Ganz-víz-turbinát, és próbára tegye szerencsését. A papírjai rendben vannak, a lelke nincs, a turbinával is gond van. Kalagor Máté, akit Matei Călugărunak is hívnak, le akar telepedni, bár nincs könnyű dolga. Vele együtt ismerjük meg a helyet: a politikai elitet, a városka polgárságát, a csodabogarakat, a román rendőrt, a zsidó szatócsot, a német fényképészt és a százados juhárát a főtéren. A zárt mikrokozmosz fölött átgázol a történelem: királyi diktatúra, vasgárda, kis magyar világ, háború, szovjet bevonulás. És ha mindez nem volna elég, ott van még a mérnökember számára is legnagyobb rejtély, a szerelem...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Megkerülhetetlen értéket képviselő, a régióhoz kötődő írókra, költőkre emlékeznek Szatmárban

Szatmárhoz kötődő személyiségekre – Dsida Jenőre, Páskándi Gázára, Jakabffy Elemérré, Markovits Rodionra és Szilágyi Domokosra – emlékeznek május 15. és 17. között az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) szervezésében. Muzsnay Árpád, az EMKE főtanácsosa ismertette a rendezvényt, annak jelentőségét a Krónikának...” Forrás: Kronikoanline.ro: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Visszhang a szakrálisból

Partiumi és erdélyi képzőművészek alkotásaiból nyílt csoportos egyházművészeti kiállítás szerdán a kolozsvári Művészeti Múzeumban Visszhang a szakrálisból címmel. A helyszínen zajló könyvbemutató miatt a tárlatot Lucian Nastasă-Kovács múzeumigazgató nyitotta meg. [...] A képzőművész-csoportnak ez a hetedik közös kiállítása, az első, amelynek a múzeum ad otthont, korábbi tárlatait a Szentegyház utcai Ars Sacra Claudiopolitana Egyházművészeti Múzeumban állította ki – mondta el a megnyitón Sabău Trifu Krisztina, a kiállítás kurátora...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Átadták a Méhes György-díjakat

Király László Kossuth- és József Attila-díjas erdélyi költő, író, műfordító és Temesi Ferenc Kossuth- és József Attila-díjas író, műfordító részesült a Méhes György Életműdíjban, míg Méhes György-díjat kapott Borsodi L. László Estére megöregszel című verseskötetéért, a Méhes György-debüt díjat pedig a kolozsvári Bréda Ferenc Irodalmi Kör és a Hervay Klub érdemelte. [...] Amikor 21 évvel ezelőtt Méhes Györgynek Kossuth-díjat adományoztak, a kitüntetéssel járó összeget díjalapként az erdélyi magyar irodalom rangos műveinek jutalmazására, valamint tehetségkutatásra ajánlotta fel...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Čaputová közzétette a szakértői kormány névsorát. Ódor mellett két magyar miniszter kerül a kabinetbe

Zuzana Čaputová köztársasági elnök péntek délelőtt közzétette a szakértői kormány névsorát, amely az országot a szeptemberi előrehozott választásokig vezeti. A kormányt hétfőn nevezi ki az államfő. A miniszterelnök Ódor Lajos, a Szlovák Nemzeti Bank jelenlegi alelnöke lesz. A 16 tagú kabinetben négy nő kapott helyet. [...] Az elvárás vele szemben az összes szervezeti egységgel összehangolt, jó költségvetés elkészítése. Emellett európai és külpolitikai feladatai is lesznek, mivel Oroszország Ukrajna elleni háborúja folytatódik. [...] Állandó nyomás alatt lesz a politikai pártok részéről...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Kihívás előtt a pedagógusok: Jön az új Állami pedagógiai program

Április végével elkezdődtek azok a tájékoztató szemináriumok, melyek keretében az Országos Közoktatási és Ifjúsági Intézet (NIVAM) június végéig a tartalmi reform bevezetésével kapcsolatos legfontosabb változásokról tájékoztatja az alapiskolák vezetését és az alsó tagozatos pedagógusokat. 2026 szeptemberétől az ország valamennyi alapiskolájában már az új Állami pedagógiai program alapján fognak tanítani, de fokozatosan vezetik be a tartalmi reformot. Szeptembertől negyven kísérleti iskolában, köztük három magyar tannyelvű alapiskolában kezdik a tanévet az első osztályokban az új program szerint. Kosár Mónika, a Regionális Pedagógustámogató Központok koordinátora arra hívta fel a figyelmet a komáromi szemináriumon, hogy [...] „már nem a pedagógus lesz a tudás birtokosa és annak átadója, [...] Azt szeretnénk, ha a pedagógus közvetítené a tudást és készségeket fejlesztené a tanulóknál...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Beiratkozási körkép Kassa, Galánta, Fülek, Tornalja, Rimaszombat és az ipolysági régió

Öt év alatt harminccal emelkedett a magyar iskolába íratott gyermekek száma a Kassa-vidéki járásban. [...] A Galántai Kodály Zoltán Alapiskolában a jövő tanévben is két első osztály nyílik. Ez örömteli hír, azonban döbbenetes, hogy a járási város mindössze 13 magyar kiselsőt tud adni az iskolának, a többiek a körzetből érkeznek. [...] Kiugróan magas a beíratott kisdíákok száma a füleki II. Koháry István Alapiskolában, ahol hetven tanuló kezdi meg az első évfolyamot. [...] Az előző évek átlagához viszonyítva nem tapasztalható jelentős változás a magyar tannyelvű alapiskolákba beíratott elsősök számát tekintve a két gömöri városban. [...] Paláston kilenc, Csatán tizenhat magyar elsős lesz...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

Lampl Zsuzsanna: A szlovák iskolát választó magyar szülők a szlovák identitás felé indítják el a gyerekeiket

Lampl Zsuzsanna szociológus, az MTA külső köztestületének tagja szerint a magyar szülők tisztában vannak azzal, hogy a magyar iskola erősíti gyermekükben a magyar identitást, tudják azt is, hogy a szlovák alapiskola egy másik identitás felé indítja el a gyerekeiket. A magyar szülők többsége az érvényesüléssel indokolja a szlovák iskola melletti döntést, bár a szociológus szerint az utóbbi években egy újabb narratíva is megjelent az érvek között. [...] A Napunk megnézte a déli városokban a szlovák alapiskolákat látogató magyar nemzetiségű diákok számát, 12 – jobbra magyarok lakta – déli városban száznál is több magyar nemzetiségű diák látogat szlovák tannyelvű alapiskolát. [...] Ebben semmi meglepő nincs, tulajdonképpen alátámasztják azt, amit eddig is tudtunk...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Czajlik József, a Thália színház igazgatója

Szorult helyzetben van a kassai Thália Színház, mivel az utóbbi évek válságai megtették hatásukat. Czajlik József és csapata most mindent elkövet, hogy visszaszerezze a nézőit, és újabbakat toborozzon – ehhez egy projektet indítottak, ami a lehetséges nézők igényeit méri fel. Emellett pedig már tíz éve szlovák felirattal futnak az előadásai. [...] Czajlik szerint Szlovákiában az a nézet terjedt el, hogy a kultúrában dolgozók ingyenélők, „akik nem dolgoznak és nincs is társadalmi hasznuk”. Úgy véli, a kultúra drága, de a kultúra nélküli élet még drágább...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Vonzóvá tették a kisiskolát Ipolyvisken, miközben a mélyszegénységben élőkön is segítettek

Három évvel ezelőtt a bezárás fenyegette az ipolyviski alsó tagozatos magyar tannyelvű alapiskolát, ma viszont átgondolt stratégiával, egyedi programmal a nagy iskolákkal is képesek tartani a lépést, a mintegy 670 fős településen robotikát is tanulnak gyerekek. A helyi tapasztalatok azt mutatják, hogy egy-egy alsó tagozatos alapiskola megtartása nem feltétlenül pénz kérdése, sokkal fontosabb, hogy a helyi körülményekre és igényekre reagáljanak, és nyitottak legyenek az innovációkra. [...] Antal Nyustin Ágnes polgármester minden áron meg szeretné tartani a helyi alapiskolát, [...] 2019-ben kérte fel a helyi alsó tagozatos alapiskola vezetésére a magyar nyelv és irodalom – zene szakos Szabó Balázs Szabinát...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

X. helytörténeti diákkonferencia Szencen

A Szenczi Molnár Albert Alapiskola, a Szenci Városi Múzeum és a Szenczi Molnár Albert Pedagógiai és Közgazdasági Szakközépiskola 2023. április 28-án tartotta a Szenci Városi Múzeumban a X. helytörténeti diákkonferenciáját. A konferenciabizottság tagjai, azaz az előadások értékelői Bukovszky László történész, kisebbségügyi kormánybiztos, Gaučík István történész, Korpás Árpád történész, Strešňák Gábor múzeumigazgató, Szanyi Mária néprajzkutató, a Kincskereső helytörténeti mozgalom elindítója voltak...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Százötven éve alapították a Magyarországi Kárpát-egyesületet

Poprádon a 150 évvel ezelőtt megalakult Magyarországi Kárpát-egyesületre emlékeztek, amelyet 1873-ban Tátrafüreden mint az ország első, és a világ hetedik turistaklubjaként alapítottak meg. Az egyesület a Tátra és általában a Kárpátok feltárására, megismertetésére, az abban az időben fejlődésnek indult idegenforgalom elősegítésére alakult. A neve mára eléggé megkopott. A Poprádon szervezett konferencia célja, hogy az egyesület tevékenységét közelebb hozzák elsősorban a térség lakói számára...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Megalakult a Szlovákiai Magyar Középiskolások Szövetsége

Idén a battányi születésű, 18 éves Brezo Ferenc lett hazánk ifjúsági delegáltja az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusában. A beszélgetés során a fiatal küldött részletesen taglalta feladatait és terveit, melyek között kiemelt helyet foglal el a fiatalok érdekképviseletének biztosítása. A bodrogközi fiatal küldött ezen célkitűzéseivel összhangban cselekedve megvalósította tervét, s létrejött a Szlovákiai Magyar Középiskolások Szövetsége...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Kitekintés: Megremegtek a magyar–orosz tudományos kapcsolatok a háború miatt

A több mint 14 hónapja tomboló ukrajnai háború számtalan téren súlyos károkat okoz. A külpolitikai, hadászati vagy emberi jogi következményekhez képest vannak olyan területek, amelyek talán mérsékeltlen érdeklők a közvéleményt. A magyar–orosz tudományos kapcsolatokat nem lehet figyelmen kívül hagyni, mivel a régmúltban és ma is fontos szerepük van a szellemi kultúránkban. Három érintett tudományterület, Néprajz, kulturális antropológia, nyelvészet és a történetírás és régészet egy-egy képviselőjét kerestük meg a kéréssel, hogy mondják el, milyen hatással van a háború a személyes pályájukra és a szakterületükre...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Felhívás: Tallós Prohászka István lappangó művei kerestetnek

2024. november 8-án lesz 50 éve, hogy elhunyt Tallós Prohászka István (Somorja, 1896 – Újrónafő, 1974) felvidéki magyar képzőművész. Az évforduló és 2025. március 5. között a mosonmagyaróvári Hansági Múzeum méltó módon kíván megemlékezni a somorjai születésű, nemzetközileg elismert alkotóról. Ennek érdekében képvasdászatot indít, hogy minél több lappangó festmény kerüljön elő...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Körkép: A diploma ára

Néhány hét múlva kezdetét veszi a felvételi kampány. Sok leendő hallgatónak nemcsak az intézmény- és a szakválasztás, hanem az anyagi lehetőségek kérdésével is szembe kell néznie: melyik szakma bizonyul kellően jövedelmezőnek, és teszi lehetővé a képzési költségek mielőbbi megtérülését, ha valaki a költségtérítéses oktatást választja? Az Economicsna Pravda utánajárt, hogy mennyibe kerülnek a legnépszerűbb ukrán egyetemek szolgáltatásai a legnépszerűbb szakokon, és várhatóan mennyi idő alatt térülnek meg. [...] A legnépszerűbb szakok rangsorát az Oktatási és Tudományos Minisztérium állítja össze a benyújtott jelentkezések száma alapján. A 2022-es felvételi kampány adataiból kiindulva a rangsor így fest: jog – 44,1 ezer, számítástechnika – 41,5 ezer, filológia – 36,5 ezer, menedzsment – 35 ezer, pszichológia – 34 ezer...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Ismét menesztették a munkácsi magyar iskola igazgatóját

A munkácsi városvezetés május 8-án, hétfőn azonnali hatállyal ismételten elbocsátotta Schink Istvánt, a Munkácsi II. Rákóczi Ferenc Középiskola igazgatóját. Az erről szóló határozatot a tanintézmény hivatalos közösségi oldalán osztotta meg. A közlemény szerint az igazgatót annak ellenére menesztették, hogy a bíróság kimondta: jogtalan volt a januári menesztése. [...] „A különbség csak annyi, hogy Angyalossy Katalin helyett most Mihajlo Labos tanfelügyelő a végrehajtó. [...] Bizalmatlansági eljárást

kezdeményeznek a Munkácsi Városi Tanács képviselői Andrij Baloga polgármester ellen, [...] mint ismeretes, Balogák az elmúlt időszakban több magyarellenes lépést tettek...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Megtartották a XVII. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciát

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a GENIUS Jótékonyági Alapítvány közös szervezésében került megrendezésre a XVII. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciára az Apáczai Csere János Könyvtár Központi olvasótermében. Harmincöt zsűritag látja majd el szakmai tanáccsal a diákokat, hogy ezzel is hozzájáruljanak a kutatói munkájuk fejlődéséhez, fejlesztéséhez. Hat (biológia-kémia, földtudományi és turizmus, matematika, számvitel és adóügy, filológia, történelem- és társadalomtudomány) különböző szekcióban 34 pályázó tart előadást – tette hozzá a GENIUS igazgatója Váradi Natália, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Rendhagyó történelemóra

A GENIUS Jótékonyági Alapítvány és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola közös szervezésében rendhagyó történelemórára került sor a szovjet rabságból Magyarországra visszatérő foglyok hazatérésének 70. évfordulója alkalmából. A rendezvénynek a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Szakgimnáziuma, a GENIUS Jótékonyági Alapítvány Beregszászi Tehetségpontja adott otthont. A programon két előadó osztotta meg gondolatait az iskola diákjaival, Kovács Emőke történész, a Gulag emlékévk szakmai vezetője, illetve Nagyné Pintér Jolán, a Gulág Alapítvány elnöke, aki online kapcsolódott be az eszmecserebe...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Radvánszky Ferenc, lelkész

A háború előtt Mezőkaszonyban nagyjából 950 főt számlált a református gyülekezet, míg Bótrágyon 1100-at – tudtuk meg Radvánszky Ferenctől, a két gyülekezet lekipásztortól. Nagyon nehéz megmondani, hogy ebből mennyien maradtak, de úgy véljük, hogy mindkét községben körülbelül 650-re csökkent az egyházfenntartók száma. Ebből Kaszonyban 80-90 a templomjáró, míg Bótrágyon átlagosan 70-80 főt látunk a vasárnapi Istentiszteleteken. Mind a két településen élnek a római katolikus felekezethez tartozók is. [...] A Mezőváriból származó lelkész 1997 óta szolgál a gyülekezetekben. [...] Az egyedül maradt nyugdíjasoknak kiváltképp szükségük van a támogatásra. Ezért próbálunk mindkét gyülekezetben átható diakóniai programot működtetni. Az elmúlt 25 év alatt még soha nem volt ilyen nagy igény erre...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Délibáb könyvbemutató és táncház Bécsben

Pénteken ismét a nagy népszerűségnek örvendő táncházába várta az élő népzene és néptánc szerelmeseit a Délibáb Bécsi Magyar Kultúregyesület. A Collegium Hungaricumban ezúttal könyvbemutatókkal is gazdagodott a program. A népzene kutatás egyik kiválóságának legújabb munkáját és a Délibáb történetét feldolgozó könyvet ismerhették meg első alkalommal a résztvevők. [...] Fehér Anikó karnagy, népzene kutató, a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet kutatója ismertette a közönséggel legújabb, „Népzenei füveskönyv” című hiánypótló kiadványát. [...] Az est folytatásában Rozs Péter régész, a Délibáb elnökhelyettese mutatta be nemrég megjelent „A Délibáb Bécsi Magyar Kultúregyesület 75 éve” című kötetét...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

UMIZ: Hartmann könyvbemutató

A magyarországi németek sorsával foglalkozó, kétnyelvű kötetek bemutatójára hívja az érdeklődőket az UMIZ Magyar Média- és Információs Központ május 12-én, pénteken az alsóöri Öreg Iskolába. „A széna illata” és az „Örömóda” című könyveket a szerző, Hartmann Miklós mutatja be. [...] A német nemzetiségű Hartmann Miklós közgazdász volt, nyugdíjasan, lánya kérésére kezdte el feldolgozni, elmesélni a család történetét, mely 200 évre nyúlik vissza. A könyv tulajdonképpen családi história, de elbeszéli a magyarországi németek történetét is...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Az első magyar rádióadás

A 40. évfordulójához közeledik, hogy először sugárzott magyar nyelvű adást a Radio Burgenland. A legelső magyar rádiomagazin 1984. január 26-án került adásba, ezt havi rendszerességgel követte egy műsor, melyet az első két évben a felsőpulyai születésű Elisabeth Czerwenka-Kulmon szerkesztett. Elisabeth [...] az egyetemen néprajzot és történelmet tanult, ahol többek között Gaál Károly professzorral is együtt dolgozott. Fiatal végzősként, 1983-ban fordult az ORF Burgenland akkori igazgatójához, Helmut Andicshoz. Mivel már 1979-óta voltak horvát nyelvű műsorok a Radio Burgenland hullámhosszán, ezért úgy gondolta,

megérdeklödi, lenne-e akadály a magyar műsornak? A válasz pozitív, de nagyon tömör volt: „Ha akarja, csinálja...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Felhívás: Népcsoportri relíkvákat keresnek

A bécsi Haus der Geschichte Österreich és a Népcsoporttanács Vezetők Konferenciája együttműködésében megújul a múzeum állandó ország történeti kiállítása. A népcsoportokat érintő „hézagok” kitöltésére most a hat őshonos kisebbségre jellemző, szimbolikus tárgyakat, dokumentumokat keresnek a népcsoporttanácsok. Somogyi Attila, a Magyar Népcsoporttanács elnöke a felhívásról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Országos tudásfelmérés: a többség nem veszi komolyan

Miközben anyanyelvi dolgozattal kezdődött május 4-én Szlovéniában az általános érettségi vizsga, ezen a napon írták meg a 6. és 9. osztályos tanulók az országos tudásfelmérést (NPZ) is anyanyelvből. A muravidéki kétnyelvű általános iskolákban összesen 149 tanuló vett részt a tudásfelmérésben, közülük 34 tanuló magyar nyelvből írta a dolgozatot. Az általános iskolák igazgatói már évek óta figyelmeztetnek arra, hogy (elsősorban a végzős) diákok nem veszik komolyan a felmérés és nem motiváltak. A tudásfelmérés – annak ellenére, hogy ugyanúgy kötelező, mint az érettségi – kizárólag csak a tanulók tudásáról ad információt: ha a tanuló nem írja meg (vagy rosszul írja meg), annak nincs semmilyen következménye...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Muravidék gazdasága 2022-ben

Az AJPES, a Szlovén Köztársaság Közjogi Nyilvántartási és Szolgáltatási Ügynöksége közzétette a muravidéki gazdaság 2022-es ügyviteli évre vonatkozó adatait. A muravidéki gazdaság bevétele 3,5 milliárd euró volt, a tiszta nyereség viszont a 2021-es év szintjén maradt. A Muravidéki Gazdasági Kamara kommentárját Bukovec Éva összegzi...” Forrás: Rtvlo.si: [teljes cikk >](#)

Helytörténeti estek című előadássorozat

A Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtárban a Helytörténeti estek című előadássorozat keretében az első muraszombati újságról, a Muraszombat és Vidéke (MÉV) hetilapról mint a táj értékes történelmi forrásáról folyt beszélgetés hétfőn este Söveges Lipovšek Gordana és Göncz László történésszel, aki az MTA külső köztestületének tagja. Mindkét szakember, Göncz László történész, a ljubljana Nemzetiségi Kutatóintézet tudományos munkatársa és Söveges Lipovšek Gordana, a Maribori Területi Levéltár történésze és levéltárosa egyetértett abban: attól függetlenül, hogy hasonló módon, mint a legtöbb mai média is, a Muraszombat és Vidéke is a töké és a politika árnyékában jelent meg. A folyóirat már több mint tíz éve digitalizált változatban is kutatható, amely – a kiválóan megoldott keresőnek köszönhetően – még gyorsabb és pontosabb adatközlést biztosít...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Megemlékezés és Horvat Amanda mesterdolgozata a helybeli olvasási szokásokról

Id. Horváth Károly lenti népművelő 1967-ben lépte át először az akkori magyar–jugoszláv határt azzal a szándékkal, hogy a Muravidék gazdag népdalkincsét magnószalagra rögzítse. Ezután három évtizeden át kutatta és tanította az itteni népdalörökséget. [...] Horváth Károly népdalgyűjtő születésének 90. és halálának 25. évfordulója tiszteletére szervezte meg a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet Hunyadi Péter Petőfi Sándor ösztöndíjassal a muravidéki magyar művelődési egyesületek népdalköreinek és citeraegyütteseinek közös programját, amelynek vendége volt Sebestyén Márta népdalénekes és Andrejszki Judit csembalóművész, valamint a Zala zenekar is. Erről hallhatnak ma összeállítást, továbbá az olvasási szokásokról készített mesterdiplomáját Horváth Amanda mutatja be...” Forrás: Rtslo.si: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: 45 éves a Lendvai Művelődési Egyesület

A hét végén ünnepelte fennállásának 45. évfordulóját a Lendvai Művelődési Egyesület. Az alkalmi műsort a Ljubljana melletti Dobrova Művelődési Egyesület egy bábjátékkal, a gyertyánosi Hajnal Művelődési Egyesület Gaberski mantraši együttese pedig néhány közismert zeneszám előadásával színesítette...” Forrás: Rtvlo.si: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Vasárnap lezajlottak a 6. kisebbségi önkormányzati választások

14 nemzeti kisebbség választhatott önkormányzatokat (tanácsokat) országszerte, és további 5 nemzeti kisebbség választhatott kisebbségi képviselőt (ombudsmant). Összesen 235 000 választópolgár szavazhatott volna mindössze csupán 840 szavazóhelyen országszerte, hogy megválasszon 339 kisebbségi önkormányzatot és 106 kisebbségi képviselőt. [...] Ami bennünket, magyarokat

illet, ismét bebizonyosodott, hogy az egyik legszervezettebb horvátországi népcsoport vagyunk, hiszen a választási részvételt illetően a 19 nemzeti kisebbség közül a másodikak vagyunk a 20,7%-os országos részvételi aránnyal. A 340 magyar képviselőből 313 a HMDK színeiben, a „maradék” 27 pedig a zágrábi Ady Kör jelöltjeként jutott mandátumhoz Zágráb városában és Zágráb megyében...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Politikum: Fennállásának 30. évfordulóját ünnepelte a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége

A horvátországi magyarok szervezete tűzben és vérben keletkezett, olyan háborús időkben, amelyekben most is él a magyarság egy része – emelte ki Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára szombaton Eszéken a HMDK 30. évfordulóján rendezett ünnepségen...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú Kiss Gabriella vendéglektorral és Katalinić Kristina a zágrábi Hungarológia Tanszék docensével

A 1994-95-ös tanévben iratkozhattak be az első diákok a hungarológia szakra. Az elején nagyon sok diákunk volt, most egy kicsit kevesebb, de ez az egész bölcsészkarra jellemző. Ezen a szakon a magyart mint idegen nyelvet tanítjuk, és a diákok magyar előtudás nélkül iratkoznak be. Emellett tanulnak irodalmat, nyelvészeti tantárgyakat, műfordítást és a kultúráról is. A legjobbak az ötödik év végén elérik a B2- C1-es szintet. [...] Gabriella: 2012-ben kerültem a Hungarológia Tanszékre, ahol a diákok szakpárban tanulnak, tehát a hungarológia mellett van még egy szakjuk. Nálam jelenleg egy Tipikus hibák nevű projekt folyik három korábbi hallgatónkkal. Itt az a cél, hogy egy olyan tankönyvet állítsunk össze, amely arra fókuszál, hogy ezeket az úgynevezett tipikusnak mondható hibákat el lehessen kerülni. [...] Nemrég végeztem egy pályakövetéses vizsgálatot, készítettem egy felmérést a 2012 és 2022 között beiratkozott és végzett hallgatókkal...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Tűz és víz címmel nyílt kiállítás Eszéken

A Fiume Barátai Egyesület szervezésében az eszéki magyar iskolaközpontban nyitották meg N. Pintér Mária pécsi textiltervező és kárpitművész kiállítását, amelyet a tűz és a víz ihletett...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Kulturális rendezvényekről és díjakról tárgyalt az MNT

Ötvennégy országos és regionális rendezvényt nyilvánított kiemelt jelentőségűvé a Magyar Nemzeti Tanács a hatodik rendes ülésén. Továbbá meghatározták az MNT által támogatott vajdasági magyar művelődési-művészeti díjakat is. [...] Az oktatás témájához kapcsolódóan Varjú Potrebity Tatjana, a VB oktatásért felelős tagja elmondta, Az idei tanévben Vajdaság területén 74 általános iskola 103 épületében 842 tagozaton 10 306 gyermek tanul magyar nyelven. Az anyanyelvápolás a nemzeti kultúra elemeivel választható tantárgyként 89 általános iskolában 3305 tanuló részvételével valósul meg. A magyar nyelvű középiskolai oktatás 36 intézményben valósul meg...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Az újvidéki Magyar Tanszék hallgatójának sikere a Kazinczy-beszédversenyen

Pénteken ismét Esztergomban találkoztak az anyanyelv elkötelezettjei a Kazinczy Ferencről elnevezett Szép magyar beszéd verseny döntőjében, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Tanárképző központjában. [...] Móricz Virág Kinga, az újvidéki Magyar tanszék mesterszakos hallgatója Kosztolányi Dezső Az az ember című írásával lépett fel, amely ironikus felhangokkal tárja fel, miképp követ bennünket szüntelenül a másik énünk...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Óbecsén befejeződött az 56. Középiskolások Művészeti Vetélkedője

Az óbecsei Városi Színházban vasárnap gálaműsorral és díjkiosztóval zárult az idei, sorrendben 56. Középiskolások Művészeti Vetélkedőjének rendezvénysorozata. A gálaműsoron újra bemutatkoztak a beszédművészeti, az irodalmi, a népzenei és a filmművészeti vetélkedő legeredményesebb versenyzői, valamint a díjazottaknak átadták a díjakat...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Vélemény: Kerülik a nemzetiségi kisebbségi témák kutatását!

Április 22-én 50 előadó részvételével tartották meg Szabadkán, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon a 13. Tudóstalálkozót. A 13. Vajdasági Magyar Tudóstalálkozóra ötven résztvevő hozta el legújabb kutatási eredményeit, ami nagyon szép mutatója a vajdasági magyar tudományos és művészeti gondolkodás jelenlegi állapotának. [...] Az előadások címéből azonban látszik, hogy egyetlen előadó sem foglalkozott időszerű társadalomtudományi témának, de különösen nem a vajdasági magyar közösség

helyzetének, jogai érvényesítésének a kutatásával. A társadalomkutatók, akik még esetleg vannak – a fiatalabb nemzedékből – azok pedig, a jelekből ítélve, ezeket a témákat „kerülgetik, mint macska a forró kását! [...] Most látszik csak meg igazán az intézményes kisebbségkutatás, egy vajdasági kisebbségkutató intézet hiánya...” Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)